

Egy tartalmas és értékes út végén

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítvány kuratóriuma és felügyelőbizottsága 2020 nyarán kapta a felkérést, hogy irányítsa Magyarország nagy hagyományú kreatív egyeteme, a MOME megújulását. Felsorolni is nehéz, az azóta eltelt időben hány konkrét, kézzelfogható lépést terveztünk és tettünk meg; mekkora munkát végeztünk el – Egyetem és fenntartója közösen, sokszor egyetértésben, máskor vitázva – a MOME jövőjéért.

A 21. század – demográfiai, pénzügyi, pedagógiai és technológiai értelemben, hogy csak a legfontosabbakat említsük – a világon mindenütt új, robosztus kihívásokat hoz magával az egyetemek számára. Bár az ezekre való felkészüléshez szükséges reformok-, így a szellemi és szervezeti megújulás kívánatos mértékében nem mindig értettünk egyet, az elmúlt hat év eredményeire jó szívvel tekinthetünk vissza.

A jövőbe tekintő szemléletért

- Megnégyszereztük a MOME költségvetését. A szakmai műhelyek mozgásteret, munkájuk anyagi feltételei radikális mértékben javultak, miközben nem kötöttünk kompromisszumot sem a kiemelkedően jó tanár-diák arány, sem a hallgatói minőség tekintetében. Angolszász mintára, a magyar egyetemek világában elsőként kezdtünk professzionális vagyongazdálkodásba a piacvezető Hold Alapkezelő partnerségével. Az egyetem vállalkozói bevételei a többszörösére emelkedtek.
- Bevezettük a vezetői döntések adatalapú előkészítését és támogatását. Magyarországon elsőként hoztunk létre olyan egyetemi adatműhelyt, amely a felvételi trendektől a hallgatók elégedettségén át a forrásallokáció hatékonyságáig mindent (külön-külön és egyben, nagyképként is) képes empirikus alapon látni és értelmezni az Egyetem mindenkorai döntéshozói számára.

Az oktatók és a hallgatók megbecsüléséért

- Megterveztük és végrehajtottuk nem csupán a MOME, de a magyar felsőoktatás történetének legnagyobb arányú oktatói béremelését. A béremelések koncepcióját és végrehajtását minden évben az egyetemi dolgozókat tömörítő szakszervezettel egyeztetve, álláspontjuk megismerésével és igényeik beépítésével valósítottuk meg.
- A Fenntartó társfinanszírozásában létrejött a MOME Dolgozói Alap, amely szükség esetén azonnali pénzügyi segítséget nyújt az Egyetem önhibájukon kívül bajba jutott munkatársainak.
- Több mint duplájára emeltük a MOME hallgatói juttatásait, a szociális és lakhatási támogatásoktól a doktori ösztöndíjakig. Fejlesztettük a kollégiumi szolgáltatásokat.
- Kezdeményeztük és elfogadtuk a hallgatók sérelmére elkövetett vétségekkel szemben minden korábbinál szigorúbb és igazságosabb fellépést lehetővé tevő – minősített vétségek esetén a zéró tolerancia elvét is magában foglaló –, új etikai szabályozást.
- Hallgatóink számára létrehoztuk a Stefan Lengyel Kiválósági Ösztöndíjat, amelyhez mérhető anyagi támogatás korábban nem létezett az egyetemen. A legendás magyar járműtervezőről, egyetemünk emeritus professzoráról elnevezett elismerésre a hallgatóink minden szemeszterben egymást jelölik – az ösztöndíj odaítéléséről pedig a MOME oktatói és partnerei közösen döntenek. Ezzel párhuzamosan, oktatóink és

kutatóink számára létrehoztuk az Aurum Futuri (a jövő aranya) elismerést, amellyel évente díjazzuk a tudásátadás és a tudományos kutatás terén legelőremutatóbb oktatói teljesítményeket.

- Minden alapszakos hallgatók számára bevezettük a vállalkozói ismeretek átfogó oktatását. A Business to Design névre hallgató, régiós szinten egyedülálló képzési modul során – amelynek koncepcióját Európa vezető kreatív egyeteme, a finn Aalto szakértői is méltatták – a hallgatók elsajátíthatják mindazon ismereteket, amelyek a kreatíviparra jellemző foglalkoztatási formákban (egyéni vállalkozás, mikro- és kisvállalkozás) nélkülözhetetlenek.
- Bevezettük a kutatói év (a világ vezető egyetemi ökoszisztémáiban sabbatical néven ismert) intézményét, amelynek értelmében a MOME oktatói ötévente egy teljes évet kutatással, új szakmai inspirációk gyűjtésével tölthetnek úgy, hogy eközben nem kell lemondaniuk a fizetésükről. Tudásuk gazdagításából a hallgatók is profitálhatnak.
- Újraalkottuk a MOME szellemi tulajdon szabályozását, amelynek értelmében a tanulmányaik alatt létrehozott szellemi munkák tulajdonjoga ma már automatikusan a hallgatókat illeti, miközben az oktatók elsőként (tehát az egyetemet megelőző) részesülnek a közreműködésükkel létrehozott új tudás piaci hasznosításából. Új szabályozásunkat 2024-ben azzal a Millenium-díjjal ismerte el a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH), amelyet többnyire csak innovatív cégek érdemelnek ki.
- Létrehoztuk a MOME saját sportegyesületét, amelynek segítségével hallgatóink tucatszámú sportot űzhetnek díjmentesen, ma már több sportágban is kiemelkedő eredményeket érve el. Az olasz Technogym partnerségével megnyílt a MOME új, minden igényt kielégítő fitneszterme is. A programot a Nemzetközi Egyetemi Sportszövetség (FISU) nemzetközi szinten a legfelső kategóriába sorolta, amely minősítéssel a MOME-n kívül hazánkban kizárólag a Testnevelési Egyetem és a Debreceni Egyetem rendelkezik.
- Tereiben és szakmai gyűjteményében is jelentősen bővült a MOME Könyvtár, és egy elismert nemzetközi kiadó együttműködésében megjelenés előtt áll a MOME névadója, Moholy-Nagy László életművéről készülő különleges, angol nyelvű kötet, amelytől joggal remélhető, hogy világszerte fémjelzi majd az Egyetemet.

A nemzetközi elismertségért

- Létrehoztuk a MOME pályázati igazgatóságát, amellyel alig két év alatt közel hússzorosára növeltük az egyetem által elnyert hazai és nemzetközi pályázati támogatásokat, a MOME vezetésével vagy részvételével zajló kutatás-fejlesztési együttműködések pénzügyi volumenét.
- Útjára indítottuk a MOME történetének első angol nyelvű mesterképzéseit, a magyar fiatalok mellett kifejezetten régió tehetségeinek megszólítására helyezve a hangsúlyt. Ezzel párhuzamosan, hallgatóink és dolgozóink számára ingyenes angol és angol szaknyelvi képzéseket indítottunk, és külön programban oktattuk az angol nyelvű tudományos publikálás módszertanát.
- Bevezettük a nyílt, nemzetközi pályáztatást az egyetemen meghirdetett vezetői pozíciókra, hogy olyan szakemberek is csatlakozhassanak a MOME közösségéhez, akik – bár eddig nem volt közülük az egyetemünkhöz – tudásukkal és kapcsolatrendszerükkel nagyban segíthetik a közösséget a jövőbeni célok elérésében. Az Open call-ok eredményeként olyan egyetemekről érkeztek hozzánk vendégkutatók, mint a bostoni MIT és a milánói Politecnico.
- Az Egyetem munkatársai akadémiai évenként közel 700 napot töltenek szakmai úton külföldön, és minden évben átlagosan 160 oktatónk, kutatónk vesz részt szakmai utazásokon.

- Létrehoztuk a MOME megújítását segítő nemzetközi tanácsadó testületet. Olyan szakemberek támogatták a munkánkat, mint a kínai Aric Chen (a rotterdami Het Neuwe Institut igazgatója), a lengyel Zuzana Skalksa (a School of Form alapítója), a német Ulrich Weinberg (a Hasso-Plattner Institute vezetője), valamint egyetemünk alumna hallgatója, Gálik Györgyi (a Dark Matter Labs urbanisztikai programjának vezetője) és Szántó András, New York-ban élő kulturális stratégia (a Stanford Egyetem, az Art Basel és a Rolls-Royce tanácsadója).
- Évente legalább félszáz elismert külföldi szaktekinetly érkezett egyetemünkre, hogy kurzust vagy előadást tartson. Megújultak a MOME diplomaosztó ünnepségei is, amelyeken nemzetközi szinten elismert, szakmai pályájukban példamutató alkotók köszöntötték az egyetem végzőseit. Olyan világhírű személyiségek látogattak a hallgatóinkhoz, mint Paola Antonelli, a New York-i Modern Művészeti Múzeum (MOMA) vezető kurátora, Bjung-Chul Han dél-koreai filozófus, Refik Anadol török médiaművész, vagy Chai Vasarhelyi magyar származású Oscar-díjas filmrendező.
- A magyar egyetemek közül elsőként és máig egyedülként nyertük el a jogot, hogy tagjai legyünk az Európai Bizottság által létrehozott Innovatív Felsőoktatási Intézmények Európai Hálózatának (ENIHEI). Ezzel egy időben, 2024 tavaszán a MOME adhatott otthont a művészeti és design egyetemek legnagyobb nemzetközi szervezete, a Cumulus éves konferenciájának, amelynek keretében közel ötszáz külföldi szakember látogatott Magyarországra.
- Elsőként nyitottuk meg egyetemünket (a campust és képzési programjainkat egyaránt) a háború elől menekülő ukrán hallgatók előtt, akik közül többen a MOME-n szereztek diplomát.

Egy valóban zöld egyetemért

- Elindítottuk a MOME campusának zöld szigetté, városi arborétummá alakítását, amelynek eredményeként több lépésben, őshonos növények ezreivel és saját méhészettel tettük gazdagabbá az Egyetemet. A hallgatók társ-tervezésében elkészült a MOME saját közösségi kertje, amelyről az Egyetem polgárai a jövőben közösen gondoskodhatnak majd.
- Életre hívtuk a MOME klímasemlegességi kezdeményezését, a világszinten is különlegesnek számító MOME Zero programot. Szemben a legtöbb intézménnyel, nagyvállalattal, mi nem csak beszéltünk a fenntarthatóságról: három nemzeti parkkal összefogva, szerte Magyarországon új erdőket, új természetes élőhelyeket telepítünk a MOME ökológiai lábnyomának kiváltására. A kétkezi munkát nem alvállalkozók, hanem a MOME saját hallgatói és dolgozói végzik – ezzel is építve a közösséget.

Az egymásra figyelő Magyarorszáért

- Kinyújtottuk a kezünket a hátrányos helyzetű honfitársaink felé. A Tiéd a holnap! A jövő kreatív tehetségeiért programunkban olyan középiskolásokat készítünk fel az egyetemi felvételire, akiknek enélkül esélye sem lenne rá, hogy valaha a felsőoktatás kapujába érjenek. A program részeként nem csupán szakmai portfóliójuk készül el, de mentális támogatást is kapnak a sikeres felvételihez. Ösztöndíjasaink a program alapítása óta minden évben sikerrel felvételiznek az Egyetemre

Végül de nem utolsó sorban, az Egyetem műhelyeiben közel száz közreműködő által kimunkált Jövő Egyeteme program – bár az eredeti tervekhez mérten szerényebb ambíciókkal – több elemében a megvalósulás útjára lépett.

2026-ban közös erőfeszítéseink – s vele az Egyetem növekvő nemzetközi láthatóságának eredményeként – a MOME története során először szerepel a *QS World University Rankings* listáján.

Mindez nem valósulhatott volna meg az oktatók, kutatók, támogató területen dolgozó munkatársak türelme és elkötelezett munkája nélkül. Köszönet érte! Tájékoztatjuk, hogy a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítvány kuratóriuma és felügyelő bizottsága felkérésünk hatodik évfordulójával testületileg befejezi a munkáját, és – az ezt lehetővé tevő jogszabályi változások hatályba lépésével – felajánlja alapítói jogait a felsőoktatásért felelős, újonnan felálló minisztériumnak.

Köszönjük a közös gondolkodást és az intézményépítő munkát minden egyetemi polgárnak, akivel lehetőségünk nyílt a konstruktív szakmai együttműködésre!

Kívánjuk, hogy a MOME és a hazai felsőoktatás – a számos ponton indokolt és időszerű változtatások mellett – megőrizhesse a modellváltás értékeit; a nemzet egésze számára érezhető módon és mértékben járulva hozzá a magyar kultúra és gazdaság dinamizmusához.

Budapest, 2026. április 30.

Böszörményi-Nagy Gergely
kuratóriumi elnök

dr. Fellegi Tamás
felügyelőbizottsági elnök